

Банар Лариса
викладач іноземної мови
Шинкаренко Валентина
викладач соціально-гуманітарних дисциплін
ВСП «Новоушицький фаховий коледж
Подільського державного аграрно-технічного університету»
смт. Нова Ушиця

ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Процес європейської інтеграції дедалі помітніше впливає на всі сфери життя нашої держави. Україна чітко визначила орієнтири на входження в освітній та науковий простір Європи. Безперечно, ХХІ століття ставить нові вимоги перед суспільством стосовно освітньої діяльності. Система вищої освіти незалежної України продовжує реформуватися і трансформуватися. Відбувається заміна освітньої парадигми, пропонується новий зміст, підходи, педагогічний менталітет.

Будь-яка система освіти функціонує та розвивається в певному соціальному, економічному, культурному та політичному середовищі, що зумовлює мету освіти та передумови для її реалізації і подальшого розвитку.

Тому викладачеві ВНЗ необхідно досить гнучко реагувати на запити суспільства, адаптувати нові ідеї, технології тобто мати глибокі знання широкого спектру сучасних інноваційних технологій та ефективних методик, зокрема, проблемного навчання.

Пізнавальна суперечність Проблема – це сформована в свідомості суб'єкта суперечність між знанням і незнанням, відомим і невідомим, реальним і ідеальним, зробленим і незробленим, ще новим, яке представлене певним висловлюванням, та сформованими потребами його “зняти”. Особисте запитання, задача, загадка, що вимагає наукового підходу до розв'язання.

Проблемне викладання – діяльність вчителя зі створення системи проблемних ситуацій виклад навчального матеріалу з його поясненням і управління діяльністю студентів, спрямоване на засвоєння нових знань як традиційним шляхом, так і шляхом самостійної постановки навчальних проблем і їх вирішення.

А.М. Матюшкін визначає проблемну ситуацію як особливий вид розумової взаємодії суб'єктів дидактичного процесу, що характеризується таким психічним станом учня під час розв'язання цих завдань, який вимагає виявлення (відкриття засвоєння) нових знань або способів діяльності. Отже, проблемна ситуація – це така ситуація, під час розв'язання якої суб'єктові учіння не вистачає знань і він повинен сам їх шукати.

Проблемна ситуація виникає при умові, якщо студенти не знають способів рішення поставленої задачі, не можуть відповісти на проблемне запитання, дати

пояснення новому факту. Проблемні ситуації виникають при зіткненні студентів з необхідністю використовувати раніше засвоєні знання в нових практичних умовах. Проблема ситуація виникає тоді, коли є суперечності між практично досягнутим результатом виконання учбового завдання і відсутністю у студентів знань для теоретичного обґрунтування. Проблема ситуація легко виникає в тому випадку, якщо є суперечність між теоретично можливим шляхом рішення задачі і практичною нездійсненністю даного способу.

Технологія проблемного навчання включає такі етапи діяльності:

- дії суб'єкта викладання (педагога);
- дії суб'єкта учіння (студента);
- створення проблемної ситуації (усвідомлення суперечностей у навчальному матеріалі, який вивчається);
- організація обміркування проблеми;
- формулювання навчальної проблеми;
- організація пошуку формулювання гіпотези;
- висування гіпотези, яка пояснює досліджувану навчальну проблему;
- організації перевірки гіпотези;
- перевірка гіпотези шляхом експерименту, вирішення завдань, наукового пошуку;
- організація узагальнення результатів попередніх дій і використання здобутих знань на практиці;
- аналіз отриманих результатів, формування висновків, використання їх у практичній діяльності.

Безумовно, ця концепція не вирішує всіх проблем, які виникають у навчальному процесі, але вона має суттєві переваги порівняно з пояснювально-ілюстративним типом навчання.

Адже основний недолік традиційного навчання – це слабка реалізація розвиткової функції навчального процесу, тому що навчальна діяльність студентів має переважно репродуктивний характер. Під час проблемного навчання педагог не дає готових знань, а організовує їх пошук студентами шляхом спостереження, аналізу фактів, активної розумової діяльності.

Основні переваги проблемного навчання полягають у тому, що воно розвиває розумові здібності студентів як суб'єктів учіння; викликає у них інтерес до навчання і відповідно сприяє виробленню мотивів і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; пробуджує їх творчі нахили; має різнобічний характер; виховує самостійність, активність і креативність студентів; сприяє формуванню всебічно розвинутої особистості, спроможної вирішувати майбутні професійні та життєві проблеми.

Проблемне навчання має і певні недоліки. Його не завжди можна використовувати через складність матеріалу що вивчається, невідповідність суб'єктів навчального процесу. Останній аспект набуває особливої вагомості на сучасному етапі формування української держави.

Проблемний виклад матеріалу ефективний, якщо він складається на основі

глибоких і міцних знань студентів, культури пізнавальної діяльності, інтересів і здібностей з урахуванням виховних і навчальних завдань, що стоять перед колективом.

Список використаних джерел

1. Настільна книга педагога. Посібник для тих, хто хоче бути вчителем-майстром ; упорядн. : Андреева В.М., Григораш В.В. Х.: Вид. Група «Основа», 2006. 352 с.
2. Практична педагогіка. 99 схем і таблиць ; упоряд. : Наволокова Н.П., Андреева В.М. Х. : Вид. Група «Основа», 2008.
3. Введение в общую дидактику ; Окунь В. пер. с польск. Л.Г. Кашкуровича, Н.Г. Горина. М., 1990. 222 с.
4. Цікава педагогічна ідея. Як зробити урок. ; серія «Золота педагогічна колекція. Х. : Вид. Група «Основа», 2008. 88 с.
5. Оконь В. Основи проблемного навчання. М. : Просвещение, 1968. 208 с.
6. Вилькеев Д.В. Познавательная деятельность учащихся при проблемном обучении. Казань, 1967. 128 с.
7. Лернер І.Я. Питання проблемного навчання на Всесоюзних педагогічних читаннях. *Радянська педагогіка*. 1968 р. № 7.
8. Кудрявцев Т.В. Проблемное обучение: истоки, сущность, перспективы. М. : Знание, 1991. 80 с.

Бідна Валентина
викладач суспільних дисциплін
ВСП «Новоушицький фаховий коледж
Подільського державного аграрно-технічного університету»
сmt. Нова Ушиця

ІНТЕРАКТИВНА ЛЕКЦІЯ ЯК ОДИН ІЗ ВИДІВ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Упровадження інноваційних технологій, методик, форм і засобів навчання, виховання і розвитку молоді є необхідною умовою сьогодення. Урізноманітнення освітнього процесу у навчальних закладах є засобом зростання позитивної мотивації до навчання, активізації пізнавальної діяльності студентів, розвитку креативності, комунікативних та інформаційно-пошукових компетентностей [1].

Сьогодні виникла потреба в знаннях, що формуються не тільки в аудиторії. Значну роль у цьому процесі відіграє глобальна мережа Інтернет, а також